

Наталія ТОМАХІВ
студентка факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВ В ОФШОРНИХ ЮРИСДИКЦІЯХ

На сьогоднішній день можна спостерігати стрімке зростання кількості переміщень фінансового капіталу, посилюється конкурентна боротьба між суб'єктами господарювання, саме тому появляються нові форми та методи ведення бізнесу. В результаті чого ми спостерігаємо появу такого поняття, як “офшорна зона”.
Офшорною зоною називається держава або його частина, де компанії-нерезиденти мають особливі умови реєстрації, ліцензування діяльності, оподаткування. До однієї з основних особливостей сучасного світового господарства є зосередження грошових капіталів у офшорних зонах усього світу. Також особливе місце потрібно виділити банківським офшорним центрам. Офшорний банківський центр — фінансовий центр, де можна проводити операції, що не підпадають під національне регулювання і не вважаються складовою економіки [4]. Особливість їхньої діяльності полягає у здійсненні підприємництва з метою збільшення прибутку за рахунок зниження оподаткування.

Особливості функціонування офшорних юрисдикцій та здійснення фінансових операцій у таких підрозділах висвітлили у своїх працях такі вітчизняні науковці, як Н. Власова, Я. Говорун, І. Кобушко, Д. Кушнір, Н. Рязанова, В. Удодова й ін. Технологію реєстрації та управління офшорним банком досліджено Н. Різник. Офшорні банківські зони у контексті світового господарства розглядають О. Баула, а. Сачук.

До основних характеристик функціонування банківських центрів можна віднести такі як:

- виконання посередницьких функцій для позичальників і депонентів;
- мінімальне офіційне регулювання;
- практична відсутність податків і контролю за управлінням портфельними інвестиціями;
- діяльність іноземних банків на їх території сприяє збільшенню зайнятості місцевого населення;
- підвищення рівня життя в країнах розміщення офшорних банківських центрів завдяки накопиченню коштів від видачі ліцензій, витрат банків та інших платежів [3].

Офшорні банки – одна із найперспективніших і водночас найелітарніших сфер діяльності офшорного бізнесу. У світі можна налічити близько десятка великих офшорних банківських центрів. Для багатьох країн і територій (наприклад, для Багамських островів), створення офшорних фінансових центрів стало єдиним шляхом розвитку економіки, ураховуючи практично повну відсутність там корисних копалин.

До основних переваг заснування банків у офшорних зонах, можна віднести такі як відкриття та ведення банківських рахунків для вкладників із країн з високими податками та жорстким валютним контролем, а також здійснення операцій на ринку євровалют. Тому багато схожих фінансово-кредитних установ зареєстровані у основних центрах євровалютного ринку – у Люксембурзі, Швейцарії та Ліхтенштейні,

а також – у Сінгапурі, Бахреїні, на Кіпрі, на Кайманових та Багамських островах. Часто офшорні банки створюють під конкретні проекти та окремі фінансові схеми [1].

Як правило, офшорні банки можна розділити на дві основні категорії. До перших можна віднести спеціалізовані підрозділи найбільших світових фінансових установ, створені для обслуговування міжнародного бізнесу. Другими можна назвати невеликі банки окремих фінансово-промислових угруповань або навіть приватних осіб. Останняж створюється самими учасниками ринків для себе. Причому ряд офшорних юрисдикцій дозволяє заснувати кредитну організацію порівняно недорого. Так, популярністю у фахівців користується створення банків, наприклад, в Співдружності Домініки, на Сейшелах або Багамських островах [2]. Перевага офшорного банківського відділення в порівнянні зі звичайним банком полягає в тому, що така банківська одиниця офшору не містить нормативних актів та обмежень, які застосовуються до вітчизняних фінансових установ, оскільки це стосується іноземної валюти, та іноді податкових пільг та пакету допомоги. За законом, офшорні банківські відділення не мають повноважень приймати внутрішні депозити або здійснювати діяльність з місцевими установами або клієнтами. Всі операції офшорної банківської одиниці повинні відповідати її специфіці. Офшорні банківські центри у більшості юрисдикцій, де вони встановлюються, мають певний діапазон фінансових функцій та банківської діяльності, яку вони можуть здійснювати. Для прикладу, у таких країнах, як Індія та Австралія, валютні операції, що проводяться такими підрозділами є вільними від нормативних актів, які зазвичай застосовуються до фінансових установ на суші, та отримують податкові пільги. Це економічні стратегії, які використовуються для залучення інвестицій іноземних компаній та залучення до вигідних бізнесових операцій в іноземній валюті [5].

Отже, до основних переваг функціонування банків в офшорних юрисдикціях можна віднести лояльність державного регулювання, високий рівень банківської та комерційної секретності, анонімність вкладників, фактична відсутність податків. Також найбільші світові банківські холдинги та промислові компанії використовують власні офшорні банки як закордонні платіжно-розрахункові і резервні центри. Акумуляування капіталу у таких фінансових інституціях перш за все можна завдати збитків для країни витоку цих капіталів, проте дуже вигідне для їх власників.

Література:

1. Оффшорные зоны. Принципы действия предприятий в оффшорных зонах [Електронний ресурс] / Н. Сахаров // Theeconomist /scientist. – Режим доступу : <http://www.sakharov.ru/meo/meo2/77.htm>.
2. Оффшорный банк [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.banki.ru/wikibank/ofshornyiy_bank/
3. Оффшорні банківські центри, їх види та основні типи [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://buklib.net/books/23650/>
4. Оффшорнізони: види та особливості [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vikna.if.ua/cikavo/68688/view>
5. OffshoreBankingUnit[Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.offshorebanking.info/offshore_banking_unit/